

Е-демократія в Україні у світовому контексті

Дмитро Хуткий
Експерт
Коаліції з розвитку
електронної демократії в Україні

Складові е-демократії

(Томкова Конашевич 2016)

Прозорість

- Веб-сайти
- Онлайн-трансляції
- Відкриті дані
- Прозоре голосування

Участь

- Онлайн-обговорення
- Е-звернення, е-петиції
- Е-консультації
- Е-опитування
- Е-голосування
- Бюджети участі
- Платформи співпраці

Підзвітність

- Реагування влади на е-звернення громадян
- Онлайн-звітування
- Онлайн-моніторинг
- Зворотній зв'язок від громадян через е-опитування

Громадянська освіта

- Візуалізація відкритих даних
- Навчальні довідники
- Вебінари
- Онлайн-курси

Інструменти творення публічної політики

(Томкова Хуткий 2017)

Формування порядку денного

- Аналітика відкритих даних
- Е-петиції
- Онлайн-кампанії адвокації та підвищення обізнаності

Формулювання

- Аналітика соціальних мереж
- Е-опитування
- Е-консультації

Затвердження

- Е-голосування
- Онлайн-трансляція,
- Бюджет участі - голосування за проекти

Втілення

- Опитування задоволеності
- Краудсорсинг і краудфандинг
- Платформи відкритих даних

Моніторинг і контроль

- Мапи проблем,
- Платформи підзвітності

Українська е-демократія у міжнародних рейтингах

- ▶ Барометр відкритих даних [\(2017\)](#):
 - ▶ 44 місце зі 115 країн (поруч з Естонією)
 - ▶ 36 бали зі 100 максимально можливих
 - ▶ Готовність - 55, втілення - 35, вплив - 19
- ▶ Індекс е-участі Організації Об'єднаних Націй [\(2018\)](#):
 - ▶ 75 місце зі 193 країн
 - ▶ 70% від максимуму - високе значення (так само, як в Ісландії)
 - ▶ Е-інформування - 63%, е-консультування - 65%, е-прийняття рішень 82%
- ▶ Індикатори урядування Світового Банку [\(2017\)](#):
 - ▶ Голос і підзвітність - 47 процентиль (гірше, ніж у 53% країн, у тому числі Колумбії та Папуа нової Гвінеї)
 - ▶ Верховенство права - 25 (гірше, ніж у 75% країн, Ірану й Косово)
 - ▶ Контроль корупції - 22 (гірше, ніж у 78% країн, Гондурасу і Панами)

Успішні форми е-демократії в Україні (за складовими)

- ▶ **Прозорість**
 - ▶ Вже відкриті більше 9000 наборів публічних даних ([Кабмін 2019](#))
- ▶ **Участь**
 - ▶ Громадський бюджет / бюджет участі діє дає можливість місцевим мешканцям більш ніж 150 громад долучитися до всіх етапів розвитку громади - від обговорення проблем і подачі проектів до голосування за проекти та відстеження їх співвиконання
- ▶ **Підзвітність**
 - ▶ Онлайн-платформа «Доступ до правди» ([2019](#)) дає можливість надіслати запит до 1526 розпорядників публічної інформації, відстежити вчасність та успішність відповіді, та отримати допомогу в оскарженні
- ▶ **Громадянська освіта**
 - ▶ Відкритий університет Майдану online ([2019](#)) - 8 курсів, Prometheus ([2019](#)) - 8 курсів, Skills Academy ([2019](#)) - 5 курсів (про е-демократію)

Успішні форми е-демократії в Україні (за етапами творення публічної політики)

- ▶ **Формування порядку денного**
 - ▶ Ефективність виконання е-звернень у містах може досягати 100% ([Індекс 2018](#))
 - ▶ Ефективність виконання е-петицій у містах може наблизитися до 95% ([Індекс 2018](#))
 - ▶ Серед тих, хто чув про сервіс е-петиції, 2/3 його підтримують ([Хуткий 2017](#))
- ▶ **Формулювання публічної політики**
 - ▶ Е-обговорення урядової концепції збирають сотні ідей ([Електронна демократія 2017](#))
- ▶ **Затвердження публічної політики**
 - ▶ Голосування за проекти громадського бюджету / бюджету участі уповноважують громадян приймати рішення - відповідно до принципів прямої демократії
- ▶ **Втілення публічної політики**
 - ▶ Онлайн-платформи посилюють співпрацю громадян та влади ([eДем](#), [Е-рішення для громад](#), [Розумне місто](#), [Civil Society app](#))
- ▶ **Моніторинг і контроль**
 - ▶ Аналітика та зворотній зв'язок щодо відкритих даних бюджетів, публічних закупівель, публічних витрат, е-декларацій сприяють журналістським та судовим розслідуванням

Кращі практики української е-демократії (у світовому масштабі)

- ▶ **ProZorro (прозорість) - зразок е-закупівель ЄБРР та СБ [\(C5 2019\)](#)**
 - ▶ World Procurement Awards 2016 Open Government Awards 2016 [\(C5 2019\)](#)
 - ▶ Щороку публікують дані про закупівлі на суму близько 600 млрд. грн.
 - ▶ Завдяки більшій конкуренції та прозорості онлайн-закупівлі дають близько 10% економії публічних коштів [\(ProZorro 2019\)](#)
- ▶ **Е-обговорення плану дій ПВУ (участь) - зразковий кейс [\(ПВУ 2019\)](#)**
 - ▶ Онлайн і офлайн, у столиці і у регіонах, картографування та коментування ідей, е-голосування за пріоритети, затверджено урядом [\(Хуткий 2019\)](#)
- ▶ **DoZorro (підзвітність) - топ-12 зіркових реформ [\(ПВУ 2018\)](#)**
 - ▶ На онлайн-платформі понад 900 тисяч користувачів надали понад 80 тисяч коментарів про понад 20 тисяч закупівель із порушеннями (ТІ Україна 2019)
 - ▶ Завдяки громадському моніторингу виправлені близько 50% з порушень, відкриті 22 кримінальні справи та застосовано 79 санкцій [\(ПВУ 2018\)](#)

Кращі практики світової е-демократії (для України)

- ▶ **Е-ініціатива (формування порядку денного)**
 - ▶ European Citizens' Initiative, ЄС ([ЄП 2018](#))
 - ▶ Можливість запропонувати, обговорити, популяризувати ініціативу
- ▶ **Вікі-редагування (формулювання публічної політики)**
 - ▶ Future Melbourne Wiki, Австралія ([ЄП 2018](#))
 - ▶ Можливість висловити та обговорити ідею, спільно написати стратегію міста
- ▶ **Е-референдум (затвердження публічної політики)**
 - ▶ Референдуми, Швейцарія ([ЄП 2018](#))
 - ▶ Можливість цифрового підпису е-ініціатив та е-референдумів
- ▶ **Розробка «рівний-рівному» (втілення)**
 - ▶ Мережева практика ([Райт 2013](#))
 - ▶ Можливість спільно розробити відкрите програмне забезпечення
- ▶ **Е-відкликання (моніторинг і контроль)**
 - ▶ Партії Піратів ([Хуткий 2019](#))
 - ▶ Можливість онлайн-голосуванням відкликати обраного представника

Література з тематики е-демократії (в Україні)

- ▶ Детальніше про е-демократію в Україні Ви можете прочитати тут:
- ▶ База знань Центру розвитку інновацій
 - ▶ https://cid.center/knowledge_base/
- ▶ Аналітичні записки з ефективного е-урядування EGAP
 - ▶ <http://egap.in.ua/natsionalna-polityka>
- ▶ Звіти про Україну ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд»
 - ▶ <https://www.opengovpartnership.org/members/ukraine/>
- ▶ Публікації автора лекції
 - ▶ <https://sites.google.com/view/khutkyy/publications>